

Kondor Attila: A megismerés forrásvidékénél

SINKÓ ISTVÁN: Jelenségek című kiállításán, Műcsarnok#Box, 2022. augusztus 30.

Marcus Aurelius az *Elmélkedések* első könyvében sorra végigtekintette, kinek miért lehet hálás: mit tanult szüleitől, tanítóitól és barátaitól? Végül mindezt az isteni gondviselésnek köszönte meg: „szinte kizárólag jó házanépem, rokonaim és barátaim voltak”. Ahogy a tervezett kiállításról beszélgettünk Istvánnal, és visszatekintett saját életútjára, hasonlóan hálával teli attitűddel szólt az ihlető példát adó szülőkről, barátokról, rokonokról, mesterekről.

Hogy miért lényeges ez? A tanítás-tanulás folyamata jóval több, mint ismeretek átadása. Ha a tanító és a tanítvány egyaránt érett erre, akkor egyfajta kegyelmi állapotban metafizikai perspektívák nyílhatnak meg mindkettőjük számára. Ezért amikor tudatosítom, hogy kinek mit köszönhetek, nem csak lebontom a saját létemet a többiektől elválasztó szilárd individualitás látszatának falát, de egyúttal építeni kezdem egy egyetemes életrend közös otthonát is.

A tanító-tanulóhoz hasonlóan a művész és a befogadó együttműködése is egyfajta kegyelmi aktussá válhat és szintén metafizikai távlatokat nyithat meg.

Sinkó István *Jelenségek* címen kiállított legújabb művei nem csak a címük miatt, hanem képalkotó módszerükben is Edmund Husserl fenomenológiai redukcióként ismert filozófiai módszerére emlékeztetnek. A művész első lépésként digitális fotókon gyűjtötte és válogatta a vizuális jelenségek lenyomatait. E fotókat az absztrakció és a felismerhetőség határán tartva komponálta meg: tévéképernyőben tükröződő színes foltok, vagy épp a város feletti tűzijáték fényei egyaránt kiindulópontul szolgálhattak – megannyi asszociációnak és értelmezésnek teret adva.

Ezzel a módszerrel Sinkó a husserli *epokhé*hoz hasonlóan zárójelbe teszi a világot: a jelenséget kiragadja a kontextusból, és e redukált vizuális jelenségnyomokat tovább válogatja, majd kinyomtatja. A printeket néhány gesztussal vagy geometrikus jellel átértelmezve beemeli saját gondolkodói terébe. Amikor ezeket újra lefotózza és vászonra nyomtatva kinagyíttatja, akkor egyúttal el is távolítja magától, hiszen a nyomtatás egyneműsíti a fotót a rárajzolt jelekkel. A nagyítás egyúttal tágasabb jelentésmező lehetőségét kínálja föl, hogy ebbe ismét belerajzolva és belefestve ismét személyes terébe vonja.

A fenomenológiai redukció során a világra vonatkozó feltételezéseinket felfüggesztjük, hogy az érdektelen szemlélő nézőpontjába emelkedhessünk. A redukció eljárásához bármely jelenség kiindulópontként szolgálhat: ha helyesen megyünk végig a gondolati útvonalon, akkor ugyanoda jutunk: a tudat transzcendentális szférájába, a megismerés forrásvidékéhez.

Rendkívül magas követelmény ez a filozófiával, vagy akár a művészetrel szemben: az ítékezés felfüggesztésével a jelenségek érdektelen szemlélete a világtapasztalatunkat alakíthatja át. Ez pedig a tanításokért való hálához hasonlóan gyógyírként hat az én beszűkítő tendenciáira.

Istvánt az Ég nem imperátorrá, hanem festőművésszé és művésztanárrá tette, így irányában is számos tanítvány és művészbárát érezhet hálát és mondhat szívből köszönetet a festményekért és a tanításokért, ahogy most többek között e sorok írója is teszi.